

Til Energikommisjonen

Alcoa Norway ANS

Alcoa Norway ANS
Postboks 750
NO-8651 Mosjøen, Norway

Tel: +47 75 17 91 00

Alcoas innspill til Energikommisjonen

Alcoa er Norges nest største enkeltforbruker av strøm. Våre to norske aluminiumsverk ligger henholdsvis i Mosjøen i nord og på Lista i sør. I et energimarkedsperspektiv befinner disse to seg i vidt forskjellige verdener. I nord har mye nedbør og mye vindkraft ført til et kraftoverskudd som har oversteget overføringskapasiteten sørover. I sør har det vært lite nedbør og dermed økt eksponering mot et kontinentaleuropeisk marked der prisene har vært rekordhøye. Denne todelte kraftsituasjonen understreker hvor treffende og viktig premisset «rikelig tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktige priser» er for industriens konkurranse- og vekstevne.

Drivkrefter som har gitt rekordhøye strømpriser i Sør-Norge kan fort bli av mer langvarig karakter enn tidligere forventet. Statnett har, blant andre, uttalt at Norge kan få et strukturelt kraftunderskudd allerede i 2026. Skulle dette skje, og strømprisene på kontinentet forbli høye, trues konkurransevnen til norske industribedrifter sør for Midt-Norge. Den norske regjeringen har gjort det tydelig at den ønsker å ta energipolitiske grep for å hindre at dette skjer. Energikommisjonens arbeid vil trolig tillegges stor vekt når disse grepene tas. Alcoa takker for muligheten til å gi innspill til det som blir et svært viktig energipolitisk dokument og beslutningsunderlag.

1. Hvordan Norge påvirkes av energimarkeder i rask endring

Russlands invasjon av Ukraina og energiprisutviklingen på det europeiske Kontinentet synliggjør hvor utsatt norske kraftpriser er for svingende gass- og kullpriser. I tillegg er norske priser presset av EUs klimapolitikk gjennom prisen på utslippskvoter. Sammenhengen mellom norske kraftpriser og kontinentaleuropeiske drivkrefter er ikke et nytt fenomen, men påvirkningsgraden har økt med lave nedbørsmengder i Sør-Norge og to nye kabelforbindelser til utlandet.

ACER-rapporten av 29. april 2022 og EU-kommisjonens kommunikasjon av 18. mai 2022 indikerer hvordan Europa vil løse dagens energikrise. Oppskriften består i hovedsak av strakstiltak for berørte forbrukere, mer fornybar kraft, økt tilgang til langsiktige kraftavtaler, og mer effektive konsesjons- og utbyggingsprosesser for fornybar kraft og nett. Samtidig forventer og tilrår begge aktører at dagens elmarkedsdesign med marginalprising består da det gir de beste signalene for investeringer i ny fornybar kraftproduksjon.

Alcoa er enig i de fleste av ACERs og EU-kommisjonens forslag til løsning av energikrisen. Dagens markedsdesign bør bestå. Det som først og fremst må tas tak i er hindre for fornybarinvesteringer. Både i Norge og Europa må det omfattende fornybarpotensialet få lov til å bli realisert. I Norge er det særlig viktig å tillate og oppfordre til en ny giv for landbasert vindkraft. Landbasert vindkraft vil både dempe hjemlige kraftpriser og gi oss flere tilbydere av langsiktige kraftavtaler, i tillegg til å gi oss et større kraftoverskudd og dermed økt eksport av fornybar kraft.

2. Perspektiver for utviklingen i kraftforbruket

Å anslå fremtidig kraftforbruk med en viss grad av presisjon er umulig, men det er liten tvil om at forbruket vil vokse. Hvor mye det vil vokse henger sammen med norsk klimasatsing. Realisering av norske klimamål er i praksis ensbetydende med økt elektrifisering. Dette vil også være tilfelle for den eksisterende industrien, der de fleste klimateknologiske omlegginger betyr økt el-intensitet. Dersom industrien og øvrig energiforbruk skal lykkes i å bli utslippsfri må fornybar elektrisitet være tilgjengelig og ikke for kostbar. Dette oppnås ved at produktjonsvekst kommer i forkant av forbruket og at vi har et vedvarende kraftoverskudd. Alcoa viser i den anledning til [Prosess21s kraftmarkedsrapport](#) for en mer omfattende utredning.

3. Potensialet for samfunnsøkonomisk lønnsom kraftproduksjon

Etter Alcoas oppfatning bør myndighetene i størst mulig grad legge til rette for en teknologinøytral vekst i ny fornybar kraftproduksjon, hensyntatt de føringer gitt i konsesjonsregelverk, skattebestemmelser og krav til lokal deltakelse. Unødvendige hindringer for tiltrengt fornybarutbygging må fjernes.

Det er svært gledelig at regjeringen har gjenopptatt behandling av nye vindkraftkonsesjoner. Vindkraft har et stort potensial, er kostnadseffektivt og fungerer utmerket i tospann med vannkraften. Kraftmarkedsutviklingen i Midt- og Nord-Norge er bevis på hvordan mye vindkraft og vannkraft i fellesskap gjør industriutvikling mulig. Vindkraft på land gir for øvrig nødvendig bredde og konkurranse i forsyningsvidden på markedet for langsiktige kraftavtaler. Alcoas tre vindkraftavtaler er gode eksempler på at denne konkurransen er ettertraktet. Det nye konsesjonssystemet fordrer involvering av kommuner gjennom plan- og bygningsloven, mens alle energifaglige vurderinger gjøres av NVE. Kommunene bør være involvert i hele prosessen og gjøre nødvendige arealavklaringer.

Vindkraftutbygging på land bør i større grad enn i dag legge igjen mer verdiskaping lokalt. Alcoa støtter en produksjonsavgift på vindkraft, og mener den bør forbeholdes nye prosjekter og utformes i tråd med kommunenes ønsker.

4. Perspektiver for forsynings sikkerheten

En god forsynings sikkerhet i et væravhengig kraftsystem som det norske er synonymt med fornybar energi fra flere kilder, eksempelvis regulerbar vannkraft og vindkraft, som overstiger kraftforbruket med god margin. I tillegg tjener det norske systemet godt på sin sterke kobling til resten av det nordiske kraftsystemet som kan bidra med mer termisk forsyning og forbruksjustering. Bedre ordninger for forbruksjusteringer her hjemme, eksempelvis i form av energiopsjoner og ulike former for fleksibudsordning, bør gjeninnføres og forsterkes.

Alcoa mener at inngripen i det kraftmarkedet bør unngås. En slik inngripen, eksempelvis krav til fyllingsgrad, i mange situasjoner, for eksempel tørrår, vil forverre forsynings sikkerheten. Det vil også føre til en mindre forutsigbar disponering av vann og derav mindre forutsigbar kraftpris. Alcoa er også en motstander av restriksjoner på krafthandel. Slike restriksjon gir lavere priser i overskuddssituasjoner, men gir samtidig høyere priser i underskuddssituasjoner, og kan dermed forverre forsynings sikkerheten i perioder den trengs mest. Imidlertid er ikke Alcoa sikker på om handelskapasiteten forvaltes på best mulig måte. Alcoa ønsker at Statnett og NVE i større grad enn i dag vurderer hvorvidt mer kapasitet bør reserveres til intradags- og reservekraftmarkedet.

5. Sentrale interesse motsetninger i energipolitikken

Energipolitiske valg vil alltid innebære avveininger. Full konsensus vil neppe være oppnåelig. Energipolitikken må ikke søke etter fullkommen enighet, men snarere sørge for best mulig involvering og dernest en tydelig og etterrettelig saksbehandling og forvaltning.

Alcoa ser frem til å høre mer om kommisjonens arbeid og vi ønsker kommisjonen lykke til.

Ole Løfsnæs
Nordisk energisjef, Alcoa Norway ANS